

333 Neveli az ifjúságot, segíti az ipari dolgozók munkáját
a Szabó Ervin Könyvtár Vág-utcai fiókja

Mikszáth Kálmán azt írja emlékezéseiben egy regényről, hogy azt már nagyon későn vette kezébe. »*Óreg ja voltam már akkor, aki már nem nőhet másképp. Ha pályámon végig tekintek, úgy érzem, egészen másféle író lettem volna, ha olvasmányaim tökéletesen más sorrendben következtek volna.*«

A fiatal fák még hajlékonyak, az ifjú elmék könnyen alakíthatók. Ezt tartotta szem előtt a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár vágutcai fiókja, amikor külön ifjúsági könyvtárat létesített. A könyvtár egyik dolgozója külön foglalkozik a fiatalokkal, a könyvtár leghálásabb olvasóközönségével. A legtöbben kész elhatározással lépnek a kölcsönzőasztal elé, de sokan nem tudják, mit olvassanak. A tájékozatlanok már az első könyvtári látogatáskor sokat tanulhatnak, először itt a könyvtárban, majd otthon, a hazavitt könyvből. A kisdiákok sorra elmondják, hogy milyen tanulmányi eredményt értek el, mi az érdeklődésük, milyen könyveket olvastak eddig, s milyen pályára szeretnének lépni. A könyvtáros előtt néhány pillanat alatt felvázolódik a gyermek iskolai munkája, hajlandósága, érdeklődése. Így aztán — ha nem is mindig biztosan — megítheti, hogy milyen könyvre vágyik az elébe kerülő fiatal diák.

A környező iskolák fiataljai csoportos látogatás keretében tekintik meg a könyvtárat. A könyvtár vezetősége ilyenkor kiállítja azokat a könyveket, amelyeknek tárgykörét, történelmi világát éppen tanulják az iskolában, akár irodalomból, történelemből, földrajzból, vagy a természettudományok bármely ágából. Az első ilyen iskolalátogatás után 40 ifjú olvasóval gyarapodott a könyvtár.

A fiatalok hazafias nevelésére is gondot fordítanak. Anként rendeztek kizárólag fiatalok részére az egeri ünnepek alkalmából. Megismertették a diákokkal elsősorban az *Egeri csillagok* olvasatásával Eger vár védőinek hősiességét, a végvári katonáinak hazaszeretét, a hódító ellenség iránt érzett izzó gyűlöletüket.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárnak ez a vágutcai fiókja munkáját gyárak, üzemek, egy munkás lakónegyed életére terjeszti ki. Az olvasóknak 60 százaléka fiatal, többnyire diák, a fennmaradó 40 százaléknak több mint fele ipari dolgozó. A könyvtár célja, hogy a könyvek segítségével támogassa az ipari dolgozók munkáját, emelje a termelékenységét, javítsa a minőséget. Ezt a feladatot a műszaki könyvek népszerűsítésével kívánják meg-

oldani. Néhány hónappal ezelőtt ez pedig igen nehezen ment, szinte idegenkedtek az olvasók — még az ipari dolgozók is — a műszaki könyvektől. A könyvtár vezetősége úgy kezdte el a műszaki könyveket népszerűsítő munkáját, hogy azokat a kölcsönző helyiségben külön kiállította. Most műszaki anketókat rendeznek, ahová meghívják az ipari dolgozókat. Nem mulasztják el a könyvkölcsönzésnél a műszaki könyvek ajánlását, kinek-kinek a munkája, üzemi beosztása szerint.

Az anyalföldi bútorgyárban most vezették be a diszpécer-rendszert. A könyvtár vezetősége felfigyelt erre a jelentős eseményre. Összegyűjtötték a diszpécer-rendszerre vonatkozó irodalmat. Faipari vonatkozásban kevés ilyen könyvet találtak, de amit sikerült előteremteni más szakmákból, azt is eljuttatták könyvkiállítás formájában a bútorgyárba. Az egyik délután a könyvtár vezetősége előadást rendezett a diszpécer-rendszerrel e szakirodalom segítségével. A Szabó Ervin Könyvtár vágutcai fiókja patronáta korábban az anyalföldi bútorgyár üzemi könyvtárát. Sokat segítettek akkor a könyvtár munkáján, de most ezzel a szakkönyvkiállítással és az előadás megrendezésével jelentős támogatást nyújtottak a gyár dolgozóinak.

A Victor Hugo-utcában dolgozik egy kisebb létszámú vasipari üzem, ahol nincs üzemi könyvtár. Könyvállomást létesítettek itt a dolgozók kérésére. Ebbe a kis üzembe kevés könyvet küldtek — 80—100 kötet műszaki és szakirodalmat — de az állományt gyakran cserélik. Így hívják fel a dolgozók figyelmét nemcsak a szórakoztató és tanító szépirodalomra, hanem a munkájukat elősegítő szakkönyvekre is.

Hosszú megfigyelés alapján az a vélemény alakult ki a könyvtár vezetőségében, hogy az olvasók egy része idegenkedik a katalógustól, nem szeret így könyvet kiválasztani. Ezért ajánló katalógust készítenek, egy látványos és színvonalas plakát formájában. Ez az ajánló plakát-katalógus egyben terv is az olvasó részére. Az elsőt most készítették el, még november 7-e előtt, ajánlják a Nagy Októberi Szocialista Forradalomra vonatkozó könyveket, kezdve szépirodalommal, bezárva komoly, politikai munkákkal. A második ajánló plakátot a Nagy Honvédő Háborúra vonatkozó irodalmi anyagból készítik el.

A kerületi Tanács támogatja fontos kulturmunkájukat, de nagy segítséget is várnak a tanácstól. A könyvtár fejlődésének, a munka megerősítésének olyan akadályai

van, amelyen csak a tanács tud segíteni. Ez a súlyos akadály a teljesen rossz, könyvtár céljára nem alkalmas helyiség.

Az elmúlt rendszer a Fővárosi Könyvtár központját még elhelyezte egy eladósodott gróf luxuspalotájába, de a külső negyedekben, a munkások lakta vidéken mit sem törődött a könyvek méltó otthonával. A Vágutca 10—12. szám alatt lévő hatalmas épület valamikor iskolának épült, s a földszint hatalmas helyiségébe zsúfolták össze a Fővárosi Könyvtár e fiókját. Egyetlen egy, körülbelül 30 méteres helyiségben a raktárt, az olvasótermet és a kölcsönző asztalokat. A könyvtár látogatottsága igen nagy. A terem befogadóképessége rendkívül kicsi. A terem egyik oldalán helyezték el az ifjúsági kölcsönzőt, középtűt az olvasótermet jelképező 4—5 asztalt, aztán a felnőttek kölcsönzőjét, majd hátul a raktárt. A könyvre váró gyereksereg zajong, a felnőtt olvasók is hosszú sorokban állnak a kölcsönzőasztal előtt, így az »olvasóterem« teljesen elveszíti komolyságát.

Az elmúlt rendszer ellensége volt a könyvtáris felemelkedésnek — különösen a XIII. kerületben — neki jó lehetőségek adódtak. A művelődést irányító, képzetlen és képtelen kegyes műveltségű »kultúrpolitikusok« félredobták a könyvtárat és semmit sem tördtek fejlesztésével.

A könyvtár ma, elsősorban itt a XIII. kerületben, az ipari dolgozók kerületében, a kultúra egyik erőssége. Ehhez a fontos feladathoz méltatlan a könyvtár mai helyisége. A kerületi tanácsnak sürgősen gondoskodnia kell a vágutcai könyvtár megfelelő otthonáról. A könyvtár vezetősége forgalmas helyre, a Lehel-térre vagy a Sztálin-hídhöz szeretné — természetesen megfelelő helyiségbe — költözni.

Az ifjúság nevelése, az ipari dolgozók munkájának megjavítása fontos feladata a könyvtárnak. Ezt a munkát — ma még méltatlan környezetben —, de jó felkészültséggel és lelkesedéssel végzik a könyvtár dolgozói.

DÖMÖTÖR LASZLÓ